

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Ekim 2020 | Sayı 8

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN İŞGALİ 71'İNCİ YILINDA İSTANBUL'DA PROTESTO EDİLDİ

DOĞU TÜRKİSTAN
BASIN VE MEDYA DERNEĞİ
شهرههې نورکستان انجارت و مهېهېا جه مېلېهې

İZİ SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZDAN
B TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

TÜRKİSTAN PRESS

TÜRKİSTAN TV

TÜRKİSTAN TV

TÜRKİSTAN TV

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN İŞGALİ 71'İNCİ YILINDA İSTANBUL'DA PROTESTO EDİLDİ

Beyazıt Meydanı'nda düzenlenen ve yoğun katılımıyla gerçekleştirilen programa Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı ve Çin zulmünden kurtulması için çalışma yapan birçok STK destek verdi.

Programda grup adına basın bildirisini okuyan Uluslararası Doğu Türkistan Teşkilatlar Birliği Başkanı Hidayet Oğuzhan, başta Türkiye olmak üzere tüm İslam alemini yaşanan zulme karşı çıkmaya davet etti.

Oğuzhan, 71 yıl önce (1 Ekim 1949) kurulan Komünist Çin rejiminin dünyayı, insanlığı, barış ve mutluluğu tehdit ettiğini, Doğu Türkistan, Tibet ve İç Moğolistan gibi devletlerin ateist Çinliler tarafından resmi olarak işgal edildiğini belirtti.

Oğuzhan, “Bundan tam 71 yıl önce Çin Komünist Partisi (ÇKP) başı Faşist Mao, kadim Türk-İslam toprağı olan Doğu Türkistan'ımızı işgal ettikten sonra Komünist Çin'e bağlandığını resmen açıklamış ve bu tarihten 6 sene sonra yani 1955 yılında Doğu Türkistan'ın adını değiştirerek sözde ‘Sincan Uygur Özerk Bölgesi’nin kurulduğunu dünyaya ilan etmiştir.” dedi.

“ÇİN’İN EKONOMİK OLARAK BÜYÜMESİYLE BERABER BASKILAR DAHA DA ARTMIŞTIR”

Faşist ve radikal komünist ideolojileri ile kurulmuş olan bu sözde Çin Halk Cumhuriyeti, sadece Doğu Türkistan, Tibet ve İç Moğolistan halkının kanları üzerine kurulmamış, demokrasi ve insan haklarından istifade etmeyen tüm Çinlilerin kanları üzerine kurulduğunu hatırlatan Oğuzhan, “Çin Komünist Partisi (ÇKP) işgal ettikleri topraklar içerisinde yaşamakta olan Türki ve başka milletlerin sadece bağımsızlık hakkını ellerinden almamış, onların yaşam haklarını, kültürünü, dilini, dinini, mülkiyetlerini ve başka tüm insani haklarını ellerinden zorla alarak bir ulus gibi göstermeye çalışmıştır. Bugünkü modern dünyada görmekteyiz ki Çin’in bu faşist ve işgalci ideolojisi yok olmamış, aksine Çin’in ekonomik olarak büyümesiyle beraber daha da artmıştır. Günümüzde ÇKP elebaşı Şi Cinping’in Çin’in 2050’de dünyaya hâkim olacağına ilişkin Çin Rüyası olarak yayınladığı demeç ve açıklamalarında, Çin’in emperyalist hedefleri ve işgalci zihniyetini daha da güçlendiğini göstermiştir.” diye konuştu.

“ÇİN VİRÜSÜ İLE DÜNYANIN YAŞAM, İKTİSADİ, SİYASİ VE İÇTİMAİ DÜZENİ CİDDİ BİÇİMDE ETKİLENDİ”

Emperyalist hedefleri doğrultusunda Çin’in batıya açılan tek kapısı ve büyük ipekyolu projesinin omurgası olan Doğu Türkistan’da güvenliği bahane ederek 71 senedir işgal altında tuttuğunu, Doğu Türkistan’da etnik, kültürel, demografik ve dini soykırım ve asimilasyona soyunduğunu vurgulayan Oğuzhan, konuşmasını şu şekilde sürdürdü:

Çin’in işgalci ve sömürücü zihniyetinin sadece Doğu Türkistan ve Tibet halkıyla sınırlı olmadığına, şu anda Afrika devletleri ve 3’üncü dünya ülkelerini borç yoluyla işgale yeltendiğine şahitlik ediyoruz. Kendinden başka kimseyi umursamayan ve sadece kendi menfaatlerini düşünen bu düşünce yapısı ile Çin şu an dünya ve insanlığı tehdit ediyor. Çin virüsü salgınının başladığı günlerde yalan raporlar ile dünya kamuoyundan gerçek verileri ve durumun vahametini gizlemiş, virüsün bulaşıcı olduğunu belirten sağlık çalışanlarını tehdit ederek hapse atmış ve ölümüne neden olmuştur. Daha dik-

katli baktığımızda Çin, DSÖ, BM gibi tarafsız olması gereken teşkilatları, kendi menfaat ve çıkarları için hizmet ettirmeye çalışmıştır. Böylelikle dünyanın yaşam, iktisadi, siyasi ve içtimai düzenini ciddi biçimde etkilemiş durumdadır. Bu bize açıkça şunu göstermektedir ki, Çin'in Doğu Türkistan'da insanları zorla köle işçi olarak çalıştırarak yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sömürerek büyüttüğü bu ekonomisi ile dünyaya vadettiği tek şey içindeki bu çürümüşlük ve insanlık dışı yönetim biçimidir. Sözde Çin Halk Cumhuriyeti, dünyanın istikrarı, bağımsız devletlerin egemenliği ve insanlığın özgürlüğü için büyük bir tehdittir.

“BİR KUŞAK BİR YOL’ GİBİ KAN VE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ ÜZERİNE YÜRÜTÜLMÜŞ PROJELERİN DESTEKLENMESİ HER DEVLET İÇİN TEHDİTTİR”

Oğuzhan, “Çin rüyası ideolojisi, dünyayı büyük bir Çin’e dönüştürmeye çalışan ve tüm insanlığın hak ve özgürlüğünü hiçe sayan, insanlığa sadece tüketici gözüyle bakan ve sadece Çinliler için zorla çalışan birer köleler olarak düşünen yönetim biçimidir. Modern

devletlerin zalim Çin’in hegemonyasının daha da artması için ‘Bir Kuşak Bir Yol’ gibi kan ve insan hakları ihlalleri üzerine yürütülmüş projeleri destekleyerek Çin emperyalizminin büyümesine katkı yapması her devletin sadece kendi bağımsızlığını değil, tüm dünya halkının özgürlüğünü ilgilendirmektedir.” şeklinde konuştu.

“İSLAH EV EĞİTİM KAMPLARI 21’İNCİ YÜZYILIN MODERN NAZİ KAMPLARIDIR”

Çin’in Doğu Türkistan’da yaptıklarını üç ana madde altında sıralanabileceğini söyleyen Oğuzhan, söz konusu maddeleri şu şekilde sıraladı:

“Birincisi: Çin, şu an tüm dünyanın gözü önünde Doğu Türkistan’da büyük bir soykırım yapmaktadır”

“Çin Doğu Türkistan’ı işgalinden bugüne kadar Taklamakan Çölü’nde yaptığı nükleer denemelerinden kaynaklanan radyasyondan zehirlenen insanların ölümü ve Urumçi Katliamı başta olmak üzere birçok toplu katliamlarda öldürdüğü insanların sayısı birkaç milyonu aşmaktadır. Komünist Çin, Doğu Türkistan’da nüfus kontrolü

adı altında Doğu Türkistan nüfusunun azaltılması amaçlı sözde aile planlama projesi çerçevesinde kürtaj ve kısırlaştırma yöntemleriyle ile Türk nüfusunun artış seviyesini korkutucu derecede geriletmiştir. Uluslararası insan hakları örgütleri, bağımsız araştırmalar ve bazı ülkelerin de dile getirdiği gibi Çin'in Doğu Türkistan'da sözde 'ıslah ve eğitim kampları' adındaki Nazi kamplarında yaptıkları uygulamaların 21'inci yüzyılın modern Nazi soykırımı olduğunu kanıtlamaktadır.

“İkincisi: Çin Doğu Türkistan’da kültürel soykırım yapmaktadır”

“Komünist Çin’in, 2014 senesinde Doğu Türkistan’da uygulamaya soktuğu sözde ‘ıslah-eğitim kampı’ adı altındaki Nazi kamplarına resmi rakamlara göre 3 milyon, gayri resmi rakamlara göre ise 6 milyonu aşkın insan yargısız hapsedilmiştir. Kamp mağdurlarının verdiği ifadelerle göre bu tür kamplarda Müslümanlar dini ve milli değerlerini terk etmeye, Çince konuşma, komünist düşünceleri benimseme, dinsizleşme, beyin yıkama gibi insan hakları ihlallerine maruz kalarak asimilasyon ve mankurtlaşmaya

zorlanmaktadır. Çin’in kendi kaynaklarındaki sayılara göre bugüne kadar 8 milyon insanın kamplara götürüldüğü söz konusudur. Doğu Türkistan halkının tarihi, mimari yapıları ve camileri komünist Çin hâkimiyeti tarafından yıkılmaktadır. Uluslararası insan hakları örgütleri, bağımsız araştırmalara göre Doğu Türkistan’da son üç sene 16 bin camii yıkılmış ya da restoran ve eğlence merkezlerine dönüştürülmüştür. Uygur, Kazak, Kırgız ve Özbek Türklerinin örf, adet ve kültürü zorla değiştirilmeye çalışılmış, kız ve erkekler zorla Çinlilerle evlendirilerek kültürel ve etnik asimilasyona zorlanmışlardır. Diğer yandan anne babaları kamplarda ve hapisanelerde tutuklu olan ebeveynlerin çocukları da çocuk kamplarına götürülerek Doğu Türkistanlıların Çinileşmesi hızlandırılmıştır.

“Üçüncüsü: Komünist Çin, Doğu Türkistan ekonomisini sömürmektedir.”

Çin işgalden bu yana Doğu Türkistan’ın yeraltı, yerüstü kaynaklarını sömürmektedir. Doğu Türkistan’daki zenginlikler Çin eyaletleri arasında taksim edilmiş, sahipleri olan Türkler, bu zenginliklerden mahrum bırakılmıştır. Diğer taraftan Çin, sürekli olarak Doğu Türkistanlı zenginlerin mal varlıklarına el koymuş ve Doğu Türkistan halkının ekonomik olarak kalkınmasına izin vermemiştir. Çin, milyonlarca Doğu Türkistan halkını kamplara topladıktan sonra, dünya

kamuoyuna “meslek ediniyor” imajını vermek için çalışmaya zorlamakta ve kampları açıkça köle işçilerin toplanıp pazarlandığı bir merkeze dönüşmüştür. Bu nedenle Doğu Türkistan’daki köle işçilikten yararlanan marka firmalar dünya genelinde boykot edilmekte ve uluslararası hukuk divanlarında kanuni yaptırımlarla karşı karşıya kalmaktadır. Komünist Çin, aileleri hapiste olan yetişkin Doğu Türkistanlı gençleri zorla Çin’in iç kesimine ucuz emek gücü olarak düzenli olarak köle işçi olarak göndermektedir. Çin’in bu emek ve ekmek hırsızlığı pandemi döneminde daha da artmıştır. Çin’in dünyaya sattıkları sağlık malzemeleri ve Çin mallarının çoğu kamplarda zorla çalıştırılan Doğu Türkistanlıların kanları üzerinden üretilmiştir ve sanıldığı kadar ucuz değildir.

“DOĞU TÜRKİSTAN, İSLAM ÂLEMİ VE İNSANLIK İÇİN BARIŞ VE İSTİKRAR GETİRECEK OLAN BİR MESELEDİR”

Çin’in binlerce Doğu Türkistanlıyı zorla çalıştırdığına dair rapor ve verilerin uluslararası kuruluşlarca yayımlandığını ve uluslararası kamuoyunda yankı bulduğunu belirten Oğuzhan, “Çin’in Doğu Türkistanlıları zorla çalıştırdığı ve herhangi bir ücret ödemediğini kanıtlayan belgeler ortaya çıktıktan sonra küresel firmaların bir kısmı Çin ile olan ticari iş birliğini gözden geçirmektedir. Ancak uluslararası baskıya rağmen Çin, Doğu Türkistanlıları zorla çalıştırmayı durdurmamış, insan

hakları ilkelerine aykırı uygulamalarını halen devam ettirmektedir. Üç ana başlık altında saydığımız tüm bu korkunç sorunların tek ve en önemli nedeni ise Doğu Türkistan’ın işgal edilmiş olmasıdır ve bundan kurtulmanın tek çözümü Doğu Türkistan’ın istiklali-dir. 6 bin yıllık bir medeniyete sahip olan Doğu Türkistan’ın istiklali sadece Doğu Türkistan halkını ilgilendiren bir husus değil, önce Batı Türkistan’daki Türk Cumhuriyetleri olmak üzere tüm Türk devletleri, İslam âlemi ve insanlık için barış ve istikrar getirecek olan bir meseledir.” dedi.

“TÜRKİYE VE İSLAM ÂLEMİNİ DOĞU TÜRKİSTAN’A SAHİP ÇIKMAYA DAVET EDİYORUZ”

Türkiye başta olmak üzere İslam âleminin, Doğu Türkistan davasına sahip çıkması çağrısında bulunan Oğuzhan, son olarak şu ifadeleri kullandı: “Tüm devletleri, özellikle Türk ve Müslüman devlet ve yöneticilerini, İslam İşbirliği Teşkilatını, tüm siyasi parti ve uluslararası tüm sivil toplum kuruluşlarını, Çin’in Doğu Türkistan’daki soykırım politikasına karşı güçlü tavır almaya davet edi-

yoruz. Özellikle Türk ve Müslüman devletlerinin lideri konumunda itiraf edilen Türkiye devletini; tarihi, etnik kültür ve medeniyet bağının temeli olarak gördüğü Doğu Türkistan'da yok edilmekte olan soydaşlarını korumak için tarihi sorumluluklarını yerine getirmesine, Çin'in siyasi cinayetlerine karşı uluslararası platformlarda güçlü biçimde Doğu Türkistan halkının hak ve hukuklarının koruyucusu olması için çağırıda bulunuyoruz.”

Doğu Türkistan İnsan Hakları İzleme Cemiyeti Genel Sekreteri Nuredin İzbasar şunları söyledi; 01 Ekim 1949 Tarihinde Çin Doğu Türkistan'ı hukuksuz bir şekilde işgal ederek, günümüze kadar süregelen sayısız insanlık suçunu ve insan hakları ihlallerini gerçekleştirmiştir. Bu işgali eline 1000 yılda bir düşecek fırsat olarak gören Çin, Doğu Türkistan'a ayak bastığı ilk günden itibaren kendisinin bir işgalci olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Günümüze kadar meydana gelen bütün hak ihlallerinin nedeni, o gün meydana gelen işgaldir. Çin yönetimi yaptığı her uygulamada, attığı her adımda

Doğu Türkistanlıların aleyhine çalışmıştır. Doğu Türkistan'ı en kısa sürede Çinileştirmek, demografik yapıyı değiştirmek için bir saniye bile durmamıştır. Hiçbir zaman propagandalarında söylediği gibi barış içinde birlikte yaşamayı denememiştir. Devamlı olarak kendi yasalarını çiğneyerek, Doğu Türkistanlılara ikinci sınıf muamelesi ve kölelik muamelesi yapmıştır. Bütün temel insan hak ve hukukunu hiçe saymıştır. Devlet gücünü şantaj, tehdit, istismar, öldürmek ve hapsedmek için kullanmıştır. Doğu Türkistanlıları fakir bırakmak, eğitimsiz bırakmak ve kültüründen uzaklaştırıp asimile etmek için elinden gelen her şeyi yapmıştır. Doğu Türkistan toprakları üzerinde onlarca kere nükleer denemeler yaparak memleketimizin doğasını geri dönüşümü mümkün olmayan zararlara uğrattırken, insan sağlığını hiçe saymıştır. İmzaladığı bütün insan hakları ve iklim anlaşmalarını çiğnemiştir. Doğu Türkistanlılar üzerinde sistematik asimilasyon ve sindirme projeleri yürütmüştür.

Bağımsız uluslararası kuruluşların araştırmalarında belirtildiği gibi, 2017 senesi Nisan ayından itibaren Çin Doğu Türkistanlılar üzerinden kitle sel tutuklamalar gerçekleştirerek en az 3 milyon insanı toplama kampına kapatırken, milyonlarca aileyi ortadan kaldırmıştır. En az 2.5 milyon çocuğu yetimhanelere kapatarak Çinileştirmeye devam etmektedir. Toplama kampı şahitleri Çin'in eğitim kampı olarak tanıttığı yerlerin bir ölüm kam-

pı olduğunu ifade etmiştir. Bölgeye giden bağımsız gazeteciler ise toplama kamplarını adeta cehennem olarak tarif etmiştir. Kampa atılanların en az 25%'i kadın olmakla birlikte Toplama Kamplarının dışında kalan çok sayıda Doğu Türkistanlı genç kızları Çinlilerle zorla evlendirmektedir.

An itibariyle Çin bir ulusu topyekûn ortadan kaldırmak için Doğu Türkistanlılara soykırım yapmaktadır. Bu soykırım şu şekilde yürütülmektedir:

1. Öldürme
2. Toplu Yok Etme
3. Köleleştirme
- 4 .Nüfusu Sürgün Etme Yolu ile Çin'e Nakletme
5. Hapis Etme Niteliğinde Topluca Özgürlükten Mahrum Bırakma
6. İşkence
7. Irza Geçme, Cinsel Kölelik, Fuhşa Zorlama
8. Zorla Hamile Bırakma ve Zorla Kürtaj Etme, Kısırlaştırma
8. Irk Ayrımcılığına Dayalı, Etnik Temizlik
9. Zoraki Kayıp
10. Tıbbi ve Biyolojik Dene melere Maruz Bırakma
11. Organ Çalma

Bütün bunlar 9 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen ve 12 Ocak 1952 Tarihinde yürürlüğe girmiş olan “Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi”nin 2. Maddesine, Roma Statüsü’nün 6. Maddesi ve Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü’nün 2. Maddesine tamamen aykırıdır. Ayrıca soykırım suçu uluslararası hukuka göre çok ağır bir suçtur. Bu nedenle soykırım yapmak ile Soykırımı destek olmak, Soykırımı kışkırtmak, Soykırımı aklamak da aynı suç niteliğindedir. Çin, Doğu Türkistan’da 71 yıllık işgal sürecinde adım-adım soykırımı hazırlık yapmıştır ve son 3 yılda alenen soykırım yapmaktadır.

Biz Doğu Türkistan İnsan Hakları İzleme Cemiyeti olarak, başta Türkiye Cumhuriyeti Devleti olmak üzere, bütün devletleri, BM’yi, Avrupa Birliğini, NATO’yu, İslam İşbirliği Teşkilatını, Türk Konseyini, Af Örgütünü ve Bütün İnsan Hakları İzleme Örgütlerini bu soykırımı durdurmak için acil girişimde ve müdahalede bulunmaya davet ederiz.

İŞGALİN 71. YILINDA 'VATAN İÇİN VATANDAN AYRILANLAR'

Doç. Dr. Ömer KUL
(İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi)

1949 yılının Eylül ayı...

1948 yılında Çin iç savaşından galip çıkan Mao Ze-dong liderliğindeki Komünist birlikler merkezi Çin'de iktidarı ele geçirmiş, iktidarda bulunan Çan Kay-şek ve ekibi ise Formoza yani bugünkü Tayvan'a yerleşmişti.

Yeni dönemin nelere gebe olduğu üç aşağı-beş yukarı tahmin edilebiliyor, can sıkıcı bu durum için Doğu Türkistanlılar hâl çaresi aramaya gayret ediyorlardı.

Doğu Türkistan'da askeri iktidarı elinde bulunduran Çinli General Tao ve siyasi iktidarı temsilen Tao'nun sözünden çıkmayan Burhan Şehidi yeni dönemde pozisyonlarını güçlendirebil-

menin yollarını aramakla meşgul, halk ise bir nevi panik halinde idi.

1. Dünya savaşı sona ermiş, galip devletler dünyayı kendi aralarında pay etmiş ve çift kutuplu yeni dünya düzeni bir nevi kurulmuştu. Hindistan'dan Pakistan diye bir devlet çıkarılmış, Moğolistan'ın bağımsızlığını Guomintang/Milliyetçi Çin Partisi tanımış, Doğu Türkistan ise ABD, İngiltere ve Rusya marifetiyle Çin'e peşkes çekilmişti.

Doğu Türkistan ve Doğu Türkistanlılar tarihin belkide hiçbir devrinde olmadığı kadar yalnız ve biçare idi.

Böyle bir dönemde Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de bir araya gelen Doğu Türkistanlı milliyetçi/mukaddesatçı liderler (Dr. Mesut Sabri Baykozi, Mehmet Emin Buğra, İsa Yusuf Alptekin, Canımhan Hacı, Hadıvan Hatice hanım, Alen Wang, Osman Batur'u temsilen Nurgocay Batur, Alibek Hakim yani Manas gurubunu temsilen Adil beyler ki hepsine gani gani rahmet olsun) durum değerlendirmesi yapar ve bir yol haritası çıkarmaya gayret ederler.

İlk etapta “Mao'nun komünist birliklerine karşı mücadele edip-edilemeyeği” konusu masaya yatırılır.

4-7 Eylül 1949 tarihlerinde yapılan toplantılar neticesinde; büyük devletlerin alacağını aldığı ve yeni dünya düzeninin kurulmaya başlandığı böyle bir dönemde hiçbir uluslararası desteğin de alınmayacağı apacık ortada dururken buna bir de modern ve hızlı hareket edebilen Mao'nun Komünist birliklerinin yüksek teçhizatlı askeri gücü karşıda fiili bir mücadelenin sadece halkı daha da perişan edeceği kanaatine varılır.

Silahlı bir mücadeleden netice alınmayacağı kararı üzerine bu olumsuz durumdan kurtulabilmenin ve Doğu Türkistan davasının başta BM olmak üzere uluslararası bir hüviyete kavuşturularak çözülmesi gayesiyle adına Mehmet Emin Buğra beyin ifadesiyle “Vatan için Vatandan ayrılma” konusu müzakereye açılır.

Müzakereler çok uzun sürmez ve “Vatan için Vatandan ayrılacaklar” toplu olarak göç etmeye karar verirler. Liderler bunun akabinde göç güzergahlarının nasıl olacağı hususunu müzakere etmeye başlar. Toplantıya katılan Kazak Türkleri ileri gelenlerinin teklifi Komünist birliklerin mekanize olması hasebiyle dağ yolunu kullanmanın daha sağlıklı olduğu, Uygur liderlerin görüşü ise gidilebildiği kadar araçları kullanmanın ülkeyi daha kısa sürede terk etmeye fırsat vereceği, bunun da

yakalanma riskini azaltacağına dair olmuş, yapılan müzakereler neticesinde iki farklı güzergahtan yani Kazak Türklerinin dağ, Uygur Türklerinin ise gidilebildiği kadar motorlu araçları kullanarak akabinde yola at ve develerle devam edilmesi kararlaştırılır.

Alınan kadar 13 Eylül'de Canımhan Hacı'nın, Osman Batur ile buluşmak üzere Urumçi'den ayrılarak tarihin en dramatik göç hadisesini girişmesi ile başlar. Akabinde Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin de Urumçi'den ayrılır. Hemen hemen aynı dönemde Manas/Savan'da bulunan Kazak Türklerine liderlik eden Alibek Hakim de adamlarıyla beraber Lopnor üzerinden güneye inmeyi planladıkları en riskli göç güzergahı için yola çıkar.

Onbinlerce insanın kafiler halinde 1949 yılının Eylül ayı ortalarında başlattıkları hicretten çok değil 15 gün sonra Doğu Türkistan'da iktidarda bulunan General Tao ve Burhan Şehidi, Mao'ya telgraf çekerek Doğu Türkistan'ı altın tepsi de ÇKP yönetimine peşkes çeker.

Yoluna devam eden göç kabileleri için ise bundan sonraki süreç çok daha ağır geçmiş, bir taraftan Urumçi'de iktidarda bulunanlar bilhassa kabile liderlerini Komünistlere teslim edip paye alabilmek için ülkeden çıkışlarını engellemeye, diğer taraftan da ÇKP yönetimi halka gözdağı vermek için liderlerini yakalayıp düzemece mahkemelerde idam etme yarışına girer.

Çileli, bir o kadar da insanların hayatlarını veya uzuvlarını kaybettikleri meşakkatli göçün ilk etabı Keşmir'in Şrinagar vilayeti Safakadal göçmen evine sağ salım gelebilenler için tamamlanır. Lakin yolculuğa dayanamayıp geri dönenlerin de olduğu kabilelerden en zor durumda olanı Osman Batur ve arkadaşları idi ki, Komünist birliklerle girilen çarpışmaların ikincisinde 1948 Hükümetinin Maliye Bakanı olan Canımhan Hacı yakalanmış, sonucusunda ise Osman Batur, kızı Azapay ve diğer adamlarıyla esir edilerek Urumçi'ye getirilmişti.

Doğu Türkistanlı liderlerin önceden tahmin ettiği üzere düzemece mahkemelerde düzemece dosyalar üzerinden yargılanan liderler teker teker, halka

korku salmak gayesiyle de mecburu seyretmeye zorlanarak, idam edilmeye başlanır. Osman Batur ve Canımhan Hacı gibi, müzakerelerde bulunan ama göçe katılmayıp “başıma ne gelirse memleketimde gelsin, yaşım ilerledi” diyen 1947 milli hükümeti başkanı Dr. Mesut Sabri Baykozi de şehid edilenleri arasında yerini alır.

Doğu Türkistan’da artık Komünist rejim varlığını acımasızca kabul ettirebilmek adına önüne geleni ortadan kaldırmaya, topluma liderlik edebilecek veya yanlış uygulamaları eleştirebilecek kim varsa yok edilmeye başlanır. 1951 yılına kadar on binlerce insanın darağaçlarında sallandırılması veya kurşuna dizilmesi halka mecbur seyrettirilir ve bir korku iklimi oluşturulur.

Bir taraftan Lopnor ve Bisan dağı güzergahından Komünist birliklere yakalanmadan önce Gasköl’e akabinde buradan Hüseyin Teyci ile buluşan kabilelerle yola devam ederek Hindistan’a çıkmaya gayret ederler. Bu gurup içinde hayatta kalıp kalmama tamamen tesadüflerle dolu bir yolculuk sonrası büyük kısmı Hindistan’a ulaşır.

Safakadal’da bulunan göçmenlere ise Hindistan hükümeti bir an önce ülkeyi terk etmeleri, bu sebep yüzünden ÇKP yönetimiyle aralarının bozulmasını istemediklerini iletir. Tekrar bir araya gelen liderler yeni bir yol haritası çıkar-

rır ve “madem vatanımızdan vatanımız için ayrıldık bari kutsal mekanlara yakın olalım” düşüncesini Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin’e ifade ederler.

Halkın isteklerini kabul eden Doğu Türkistanlı liderler İsa Yusuf Alptekin’i görüşmeler yapmak üzere Suudi Arabistan’a gönderir. Lakin ne Suudi Arabistan ne de akabinde gidilen Mısır bu yönde insani yardımı, aynen günümüzde Suriyeli mültecilere yaptıkları gibi, kabul eder.

Keşmir’de perişan halde bulunan göçmenlere ilk yardım eli, Dünya Kilseler Birliği tarafından uzatılır. Suudi Arabistan’da mukim Doğu Türkistanlıların topladığı zekatlar ise biçare göçmenlere dağıtılır.

Hindistan’da duramayacaklarına kanaat getiren göçmenlere İsa Yusuf Alptekin Türkiye’ye gitmeyi teklif eder. Görüşmeler yapılmak üzere de İsa Yusuf Alptekin ve Mehmet Emin Buğra Ankara’ya gelir. Ankara’da Milliyetçiler Derneği üyeleri tarafından karşılanan Doğu Türkistanlı liderler hummalı bir çalışma ile 1-1,5 ay gibi kısa bir sürede

Bakanlar Kurulu'nun aldığı bir kararla 1850 Doğu Türkistanlının Türkiye'ye iskanlı göçmen olarak gelişleri kabul edilir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bugün de olduğu gibi, herhangi bir karşılık beklemeden, mazlumun elinden tutar ve göçmenler Kayseri, Manisa, Niğde ve İstanbul'un farklı ilçelerine, işgalden tam 3 yıl sonra, 1952 yılı Eylül ayı itibariyle yerleştirilmeye başlanır.

Gelenlerin hayata tutunması için hiçbir şeyleri kalmamasına rağmen bir taraftan Devletin alicenaplığı, bir taraftan da Türk milliyetçi ve muhafazakarlarının yardımları ile yeni bir hayata atılır. Yokluk içerisinde ama vatanlarından vatanları için ayrıldıklarını hiçbir zaman unutmayan göçmen Doğu Türkistanlılar kısa zamanda hem çalışkanlıkları hem dürüstlükleri hem de birbirleriyle dayanışma içerisinde olmaları dolayısıyla kısa sürede iş ve ibadelerini karşılamaya, liderleri marifetiyle de davalarını önce Türk kamuoyuna, akabinde uluslararası teşkilatlara taşıma gayretinde olurlar. Dergi çıkar-

mak, konferanslar vermek, devletin ilgili birimleriyle irtibat kurarak durumlarını arz ve taleplerini iletmek üzere hummalı çalışmalar neticesini verir ve 1960 yılında, halen İstanbul Zeytinburnu'nda çalışmalarına devam eden Doğu Türkistan Göçmenler Derneğini İsa Yusuf Alptekin başkanlığında Hacı Osman Taştan başkan yardımcılığında kurarlar.

Yokluk içerisinde birlikten kuvvet doğar şiarıyla başlanan ama sadece dava ya nasıl hizmet edebilirim düşüncesinde olan ilk nesil Doğu Türkistanlılar Türk toplumu nezdinde de kısa zamanda hüsn-ü kabul görürler.

Okumuş ve eğitilmiş adamları olmamasına rağmen samimi mücadele azmi kısa zamanda ülke kamuoyunda Doğu Türkistan meselesinin konuşulup tartışılmasına, uluslararası konferanslarda bildiriler sunulmasına, basın yayın faaliyetleriyle de okur-yazar kitlesine ulaşır.

Gördüğüm şudur ki Doğu Türkistan'dan yani ata yurdumuzdan ana-yurdumuza gelen birinci nesil Doğu Türkistanlıların tamamı davalarında samimi ve hayatlarının sonuna kadar davalarından ödün vermeden hayatlarını tamamlayıp ebedi aleme geç ettiler.

Ruhları şâd olsun, ümid ederim 2021, işgalin sonu ve ata yurdumuz Doğu Türkistan'da zulmün bitiş senesi olur.

AKSU'DA 20 BİN KAMP TUTSAĞI KÖLE İŞÇİ YAPILDI

Görgü tanıklarının aktardığı Aksu'daki Huafu tekstil fabrikasının Doğu Türkistanlı kamp tutsaklarını çalışmaya zorladığı hakkında ki iddialar, fabrikanın Shenzhen ofisi tarafından, Aksu'daki kamptan 20.000'den fazla işçinin tahliye edildiği yönündeki açıklamalarıyla teyit edildi.

Birkaç ay önce Çin'de eğitim alan Miradil Hasan İsimli bir Uygur Türkü genç, VPN uygulaması kullanarak Youtube üzerinden dış dünyaya Uygur gençlerinin Çinliler tarafından işletilen Zhejiang merkezli Huafu Tekstil Fabrikasında köle gibi çalışmaya zorlandığını söylemesinin ardından Çin polisleri tarafından tutuklanmıştı.

Miradil Hasan'ın verdiği bilgiler ışığında araştırma yapan Özgür Asya muhabirleri, Aksu'daki Huafu Tekstil Fabrikasının Zhejiang Eyaletinde kurulan HuafuTextileCompany şirketine ait olduğu ve Doğu Türkistan'da sadece Aksu bölgesinde 12 fabrikası bulunduğunu ortaya çıkardı.

Özgür Asya haberine göre HuafuTextileCompany şirketi Aksu ili Uçtur-

fan yetkilileri ile ortaklık kurduğu kamptaki tutsakları Çinli şirkete teslim ettiği doğrultusunda Çinli yetkililerin yorum yapmaktan kaçındığı kaydedildi.

Bilgilere göre Çinli şirketin Zhejiang ofisinde 100'den fazla çalışanı olduğu, Shenzhen şubesinde 20'den fazla çalışana sahip olduğu, Ancak Aksu şubesinde ise üretimden sorumlu 30.000'den fazla çalışanı bulunduğu aktarılırken Aksu'nun ağırlıklı olarak tekstil hammadde-leri ve ekipmanları ürettiği söyleniyor.

Muhabirler şirketin yetkilileri ile yaptığı görüşmede Shenzhen ve Zhejiang şubelerinde Uygurların olup olmadığını sorduğunda “hayır” cevabını aldığı ve Uygurların sadece Aksu'daki fabrikalarda işçi olarak çalıştığını belirtiyor.

Şirketin Aksu'daki fabrikalarında kamplardan tahliye edilen işçi olup olmadığını sorusuna “Evet” diye cevap veren Yetkili çevredeki kamptan tahliye edilen Uygurların 20.000'den fazla olduğunu açıkladı.

Ayrıca Kayıp Miradil Hassan, Uçturpan bölgesinden HanzohraSaidahmat ve Arzul Samet adında iki kızın kamptan “salıverildi” denildikten sadece bir gün sonra yerel polis tarafından gözaltına alınarak ortadan kaybolduğunu ihbar etmişti. Uygur kızların akıbetinden endişe ediliyor.

DOĞU TÜRKİSTAN'A ÇİN TACİZİ

Şakir TARIM

**Bismillâhirrahmânirrahîm;
DOĞU Türkistan'a yapılan in-
safsızlık ve zulmün hangi boyu-
ta ulaştığının farkında mısınız?
Çin yönetimi zulmün boyutunu
mahremiyete tecavüz nokta-**

sına ulaştırdı. Türkistanlı kardeşlerimizin evlerine “kuzenler” adı verilen Çinli memurlar zorla misafir(!) oluyorlar. İnsan haklarını yok sayıyorlar. Zorla misafirlikler, ailelerin yatak odalarına kadar uzandı. Eşi ve çocukları toplama kamplarına alınan yalnız hanımların evlerinde memur statüsündeki Çinliler gecelemeğe başladı.

Dünya “ürpertici” zulme seyirci kalmamalı. Hele İslâm dünyası... Onların kardeşlerinin inanç ve gönülleri bu zulme seyirci olmayı kaldırmaz. Hasan el-Benna'nın “Risaleler”inde şu fikhî hükmü okumuştum: “Batı'daki bir Müslüman kadın tecavüze uğrarsa, Doğu'daki Müslümanlara, bütün servetlerini harcamak pahasına da olsa,

o kadını kurtarmaları üzerlerine vacip olur.” Evet, Müslümanların namus ve şereflerinin korunması bu derece önemlidir.

İslâm dünyasının ciddi bir empatiye ihtiyacı var. Bu manzaranın bizim başımıza geldiğini düşünebiliyor musunuz? İslâm dünyasının ağabeyi durumundaki Türkiye, bu ürpertici manzaralara ilgisiz kalamaz. Hani, Müslümanlar kardeşti? Kardeşlerimizin problemlerini giderme görevimiz vardı. “Müslüman, kardeşini yardım-sız bırakmaz, onu düşmana teslim etmez” (Buharî) ölçüsünü nereye koyacağız?

Senelerdir Doğu Türkistan’a yapılan zulümler çekilmez noktaya ulaştı. Çin yönetimi, asıl Doğu Türkistan’ın “İslâmî kimliği”nden rahatsız. Hedeflerinde İslâm var. Bu sebepten evlerde Allah’ın konuşulmasını; İslâm’ın öğrettiği selâmın verilmesini; sakal, tesettür, namaz gibi ibadetlerin yerine getirilmesini istemiyorlar.

DOĞU TÜRKİSTAN NERESİ?
Doğu Türkistan Asya kıtası ve Orta

Asya bölgesinin orta kısmında yer alıyor. Çin, Moğolistan, Afganistan, Pakistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan gibi ülkelerin komşusu... En uzun sınır komşusu Çin! Problem hep Çinlilerle yaşıyor. 1.6 milyon kilometrekare toprak bütünlüğüne sahip. Üçte

biri çöl! Zengin yeraltı kaynakları ve tarım alanlarını bünyesinde barındırıyor. Net olmamakla birlikte nüfusu 40 milyon civarında.

Tarihi 6. yüzyıla kadar uzanıyor. Başlangıçta Budizm ve Maniheizm dinine mensup idiler. 14. yüzyılda İslâm’ı seçtiler. 8-9. yüzyıllarda Karluklar ve Karahanlılar ile iyi ilişkiler geliştirdiler. 9. yüzyıldan itibaren Çin İmparatorluğu ile siyasî ve kültürel ilişkiler kurdular. 1759’dan sonra ayaklanmalar ile mücadele ettiler. 1863’te bağımsızlıklarına kavuştular.

Doğu Türkistan 1949’da Çin Halk Cumhuriyeti’nce siyasî ve ekonomik olarak işgal edildi. Çin’in kontrolüne girdi. Büyümekte olan Çin yönetimine kaynak sağlamaya başladı. Giderek artan problemler bu dönemde başladı. Çin, Doğu Türkistan’ın Müslüman kimliğini hazmedemedi. Ülkeyi asimile etmek, kimliğinden uzaklaştırmak için çareler aradı.

Çin, 1960'tan itibaren Doğu Türkistan'da kültürel tek tipleştirme politikası başlattı. Doğum oranlarını düşürdü. Gebeliği önleyici aparatlar kullandı. Nüfusu kontrol etti. Çinli nüfus yerleştirdi. Uygurların İslâmî yaşantılarına kısıtlamalar getirdi.

Son senelerde Çin zulmü şiddetini artırdı. Fizikî ve psikolojik saldırılar hız kesmedi. Önceden müdahaleler dıştan yapılıırken, şimdi evlerin içlerine kadar ulaştı. Özel hayat yok sayıldı.

“ÖLÜM DAHA GÜZELDİ”
DOĞU Türkistanlı kardeşlerimize yapılan zulmü öğrendikçe, son Osmanlı ulemasından, ehl-i sünnet anlayışının yılmaz savunucusu merhum Ahmet Davudoğlu hocanın, Bulgar zindanlarında uğradığı zulümleri anlatan, “Ölüm Daha Güzeldi” adlı hatıra kitabı aklıma geliyor. Türkistanlı kardeşlerimize yapılanlar da dayanılır gibi değil. Çin, Doğu Türkistanlı ailelerin evlerinde misafir(!) olmak üzere 1 milyondan fazla kadın ve erkek memur görevlendirmiş durumda.

Çinliler, kültürel asimilasyon için koydukları kuralları uymaya zorluyorlar. Memurlar ailelere not veriyor. Kurallara uymayanlar aile kamplarına gönderiliyor. Evlerde, “Selâmünaleyküm” demek bile yasak.

Evlerde kendi kültürlerini yansıtan kitap ve filmler de yasaklar arasında. Çin Komünist Partisi ile bağlantılı kitaplara yönlendiriliyorlar. Hollanda'da faaliyet gösteren “Uygur İnsan Hakları Vakfı” şu açıklamayı yaptı: “Bize ulaşan bilgilere göre, eşleri, erkek çocukları gözaltına alınan kadınların evlerine erkek memurlar gönderiliyor. Tek başına yaşayan kadınlar taciz ve tecavüze uğruyor.”

İslâm ülkeleri kendi problemlerine ne zaman sahip çıkacak? Sıra kendilerine gelince mi? Tek başımıza yeterli olmadığımız ortada. Dünyada yaşananları görmüyor muyuz? Aynı inanca sahip topluluklar “birliktelikler” oluşturuyor, güçleniyor, kurumsallaşıyorlar. Ya İslâm dünyası! Bölgesel ve evrensel güç oluşturma gayreti göstermeyecekler mi?

Türkiye öncülüğünde İslâm dünyası geleceğine sahip çıkmalı. Dünyada “etkin unsur” haline gelmeliler. Bize bizden başkasından fayda yok. D-8'ler faaliyete geçirilmeli. Artık, “İslâm Birliği”ni kurmanın “zorunluluk” olduğu görülebilmeli.

KANADA, DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ ZÜLMÜ SOYKIRIM OLARAK TANIDI

Kanada parlamentosu İnsan Hakları komitesi, Çin 'in Doğu Türkistan' daki baskıcı politikalarının soykırımı yol açtığını tanıyan ve Kanada hükümetini Çinli yetkililere karşı Magnitsky yasası ile yaptırımlar uygulamaya çağırın bir basın bildirisi yayınladı.

21 Ekim'de Kanada İnsan hakları komitesi tarafından açıklanan Bildiride, Çin'in Doğu Türkistan'daki gözaltı tesisleri toplama kampları olarak nitelendiriliyor ve Çin'in Doğu Türkistan'daki eylemlerini kınamakla beraber aynı zamanda Çin'in etnik Uygurlara yönelik "soykırım" suçu işlediği vurgulanırken, bu doğrultuda müttefiklerle birlikte çalışmaya, Uluslararası gözlemcilerin bölgeye ulaşmasına yardımcı olmaya çağırılar bulunuyor. Ayrıca Soykırımı dahil olan Çinli yetkililere yaptırım uygulanması talep ediliyor.

Bildiride “Uluslararası toplum, Çin hükümetinin Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlalleri-

ne karşı durmazsa, örnek teşkil edilecek ve bu insanlık dışı soykırım, diğer rejimler tarafından benimsenecektir.” Deniliyor.

Kanada parlamentosu İnsan Hakları komitesi ve Kanadalı millet vekillerininin Doğu Türkistan'da yapılanlardan ciddi şekilde rahatsız olduğu ve Çin hükümetinin, toplu tutuklamalar, zorla işçi çalıştırma, zorunlu doğum kontrolleri de dahil olmak üzere, Doğu Türkistan halkına yönelik çok yönlü soykırım stratejilerinin izlediği ifade ediliyor.

Görgü tanıklarının ifadelerine dayanılarak Çin komünist partisinin bölgedeki eylemleri Uygur kültürünü ve dinini ortadan kaldırmak ve halkı Çinlileştirmenin yanı sıra fiziki işkence, zoraki kaybolma ve köle işçiliği, Zorla kısırlaştırma eylemlerinin, 1948'de imzalanan Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinde belirlenen tüm belirtilerin vuku bulunduğunu kaydediliyor.

39 ÜLKE ÇİN'E KARŞI UYGURLARI DESTEKLEDİ

Almanya liderliğinde aralarında ABD, Birleşik Krallık ve Japonya'nın da bulunduğu 39 ülke Çin'e Müslüman Uygur Türklerin haklarına saygı gösterilmesi için çağrıda bulundu.

Salı günü Birleşmiş Milletler'de insan hakları üzerine yapılan bir toplantıda girişime liderlik eden Almanya'nın BM Büyükelçisi Christoph Heugen, Doğu Türkistan'daki insan hakları durumundan ve Hong Kong'daki son gelişmelerden büyük endişe duyulduğunu dile getirdi.

Heugen ve açıklamanın altına imzasını atan ülkeler, Çin'den BM insan hakları gözlemcilerinin Doğu Türkistan'a girmesine izin vermesini istiyor.

Çin, Doğu Türkistan'daki yapıların Müslüman Uygur Türklerine mesleki eğitim verilmesi amacıyla tesis edildi-

ği yalanında ısrar ederken Uluslararası toplum buna inanmadı. Ve birçok ülke tesislerin birer Nazi vari toplama kampı olduğuna inanıyor.

Açıklamada Çin'in Doğu Türkistan'dadını özgürlüklere sınırlamalar, zorla çalıştırma ve doğum kontrol uygulamalarının yapıldığına dair suçlamalar olduğuna da dikkat çekildi.

Açıklamada imzası bulunan ülkeler ABD, Birleşik Krallık, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi 39 Avrupa Birliği üyesi ülkeler yer alıyor.

TÜRKİYE'NİN DÜNYA ÇAPINDAKİ UYGUR TUTUMU

Türkiye, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu çalışmalarındaki ulusal beyanında, Uygur Türklerinin kültürel ve dini kimliklerine saygı gösterilmesi ve garanti altına alınması beklentisini bildirdi.

Türkiye, Uygur Türkleri ve diğer Müslümanlar konusundaki ilkeli ve kararlı tutumunu Birleşmiş Milletler 75.Genel Kurulu kapsamında gerçekleştirilen Sosyal, Kültürel ve İnsani İşler'den sorumlu 3. Komite toplantısında ortaya koydu.

Türkiye beyanında, etnik, kültürel ve dini bağlara sahip olduğu Uygur Türklerinin haklarının korunması için tüm dünyaya çağrıda bulundu.

Son zamanlarda kamuoyuna yansıyan rapor ve haberlerde yer alan, Doğu Türkistan'daki Uygur Türkleri ve diğer Müslümanlara yönelik insan hakları uygulamalarından duyulan en-

dişe dile getirilen beyanda, Türkiye'nin, Doğu Türkistan'daki Türkler ve diğer Müslüman halkın kültürel ve dini kimliklerine saygı gösterilmesi ve bunların garanti altına alınması yönündeki beklentisi güçlü bir biçimde kayda geçirildi.

Diplomatik kaynaklar, Türkiye'nin, gerek Çin'le ikili temaslarında gerek uluslararası platformlarda Uygur Türklerinin temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi gerektiğini güçlü dille savunduğunu belirtti.

İŞTE TÜRKİYE'NİN ULUSAL BEYANINDA KAYDEDİLENLER

Türkiye'nin ulusal beyanında, Çin'in

Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlallerinin endişe kaynağı olmaya devam ettiği kaydedildi.

Beyanda, Doğu Türkistan'deki Uygur Türkleri ve diğer Müslümanlara yönelik uygulamalara ilişkin, uluslararası toplumun endişe ve beklentilerinin ele alınmasında BM'nin rolüne dikkat çekildi. Ayrıca, ilgili BM organlarının, bölgedeki insan hakları durumunu kayda geçirme ve somut önerilerde bulunmada önemli bir rol oynadığı vurgulandı.

Bu bağlamda, BM Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesinin 2018 Ağustos ayında Çin'e 8 tavsiyede bulunduğu hatırlatılan beyanda, Komitenin dile getirdiği endişe ile tavsiyelerin bugün de geçerliliğini koruduğu ve bu konuda adımlar atılması gerektiği belirtildi.

Beyanda, Türkiye'nin, Çin'in toprak bütünlüğüne saygı gösterirken gerek uluslararası toplum gerek Çin makamlarınca gayet iyi bilinen beklentisinin, "Doğu Türkistan'deki Uygur Türkleri ve diğer Müslümanların kültürel ve dini kimliklerine saygı gösterilmesi ve bunların garanti altına alınması" olduğu vurgulandı.

Beyanda, Uygur Türkleriyle etnik, dini ve kültürel bağları olan bir ülke olarak, son zamanlarda kamuoyuna yansıyan rapor ve haberlerde Doğu Türkistan'daki Uygur Türkleri ve diğer Müslümanlara yönelik insan hakları uygulamalarının özellikle endişeye neden olduğu kaydedildi. Öte yandan

Türkiye'nin, bu meseleyi BM ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi çeşitli uluslararası platformlarda takip ederken Çin ile ikili düzeyde doğrudan ve yapıcı diyalogu sürdüreceği belirtildi.

Beyanda, "BM İnsan Hakları Yüksek Komiserinin, Doğu Türkistan'a anlamlı, kapsamlı ve kısıtlama olmadan bir ziyaret düzenlemesi ve Çin'in bu konuda şeffaf davranması yönündeki beklentimizi muhafaza ediyoruz." ifadesine yer verildi.

DIŞİŞLERİ SÖZCÜ HAMİ AKSOY, SORULARI YANITLADI

Ayrıca Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy, BM Daimi Temsilciliğinin Çin'in Doğu Türkistan'la ilgili yaptığı beyan hakkındaki soruya yazılı cevap vererek Türkiye'nin, Uygur Türkleriyle etnik, kültürel ve dini bağlara sahip olduğuna işaret eden Aksoy, "Uygur Türklerinin huzur, güvenlik, refah ve mutluluğuna özel önem atfediyoruz. Uygur Türkü kardeşlerimizle ilgili gelişmeleri her zaman yakından ve büyük hassasiyetle takip ediyoruz." ifadesini kullandı.

Çin’le yapılan ikili temaslarda ve uluslararası platformlarda, Türkiye’nin Uygur Türkleri ve diğer Müslümanların durumuyla ilgili beklentilerini açık bir şekilde dile getirdiğini vurgulayan Aksoy, “Doğu Türkistan’daki Uygur, Kazak, Kırgız ve Özbek Türklerinin din ve inanç özgürlükleri başta olmak üzere temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi gerektiğini sürekli olarak gündemde tutuyoruz.” değerlendirmesinde bulundu.

Aksoy, bu tutumun BM 75. Genel Kurulu kapsamında gerçekleştirilen Sosyal, Kültürel ve İnsani İşlerden Sorumlu III. Komite Toplantısı’nda Türkiye’nin BM Daimi Temsilcilikince de ortaya konduğunu belirtti.

Ayrıca Eylül 2020 AK Parti Merkez Yürütme Kurulu toplantısından sonra konuşan AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik de, Çin’in Uygurlara karşı işlediği insanlık dışı zulüm politikasına tepki göstermişti.

Çelik, “Türkiye, Uygur Türklerinin ve Doğu Türkistan’daki diğer Müslüman toplulukların insan haklarına saygı gösterilmesini, inanç hürriyetlerine saygı gösterilmesini, buradaki kamp- ların kapatılmasını sürekli olarak Çin makamlarına bildiriyor” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında yapılan AK Parti Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantısının ardından basın toplantısında konuşan Çelik, gündeme dair kritik açıklamalarda ve Azerbaycan’a yapılan işgal girişimleri ile ilgili açıklamalarda bulunurken Çin komünist Partisi’nin Doğu Türkistanlı Uygur Türklerine yönelik işlediği insanlık dışı zulüm politikalarına tepki gösterdi.

Türkiye’nin Uygur Türkleriyle dini, etnik ve kültürel çok güçlü bağlara sahip olduğunu belirten Ömer Çelik, Uygur Türklerinin durumuyla yakından ilgilenildiğini söyledi

AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik, Çin’in Doğu Türkistan’daki keyfi tutuklamalar herkes tarafından yakın bir şekilde takip ediliyor. Yurt dışında yaşayan Uygurların dönmeye zorlanmaları yakından takip ettiğimiz konular. BM ırk ayrımcılığının ortadan kaldırılması ve çok kurumun gerçekleştirdiği raporlar bu konuda kaygı duymamız gereken

tespitlere sahiptir. Uygur Türklerinin durumuyla yakından ilgileniyoruz.

Türkiye insan haklarına saygı gösterilmesine, dini inançlara saygı gösterilmesiyle ilgili sürekli çağrı yapıyor. Bu konudaki tek arzumuz Uygur Türklerinin Doğu Türkistan'da refah ve huzur içinde yaşamalarıdır.

Uygur meselesinin şeffaflık ve işbirliği şeklinde ele alınmasını arzuluyoruz. Türkiye, Çin'in egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı gösteriyor, aynı şekilde Çin'in terörle mücadelesine de saygı gösteriyor.

Teröristlerle masumlar arasında çok ciddi bir ayırım yapılması gerekiyor.

Bu konuda Çin tarafıyla açık bir dille, şeffaflıkla meselelerin çözülmesi noktasında çalışmalarımız, diyaloglarımız sürecektir. Bu bağlamda büyük bir üzüntü duyduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyoruz.” İfadelerini dile getirmişti.

UYGUR AKTİVİST GENİ: BİZİ SİNDİRMEK İSTEYEN ÇİN HÜKÜMETİ, İŞLEDİĞİ SUÇLARIN CEZASINI ÇEKECEK

Ömer Cihad KAYA / QHA Ankara

Doğu Türkistan'da Çin'in soykırımı varan insan hakları ihlallerini Avrupa'nın göbeğindeki Amsterdam'da tek başına duyuran Uygur Türkü Abdürrahim Geni (Abdurehim Gheni), Çin hükümetine gönderdiği ve ailesi hakkında bilgi istediği mektuba cevap geldiğini bildirdi. Uygur aktivist Geni, Çin hükümetinden taleplerini ve Doğu Türkistan için yalnız başına verdiği mücadeleyi QHA ile paylaştı.

Uygur Türkü aktivist Abdurehim Geni, Hollanda'nın Amsterdam kentindeki Dam Meydanı'nda iki seneyi aşkındır Doğu Türkistan'daki sistematik baskı ve asimilasyon politikalarına ve yaşanan insan hakları ihlallerine karşı protesto gösterisi yapıyor. Doğu Türkistan'daki ailesinden yıllardır haber alamayan Geni, son çareyi Çin'in Amsterdam Başkonsolosluğuna başvurmakta bulmuştu. Çin diplomatlarının şikayeti sonrası eylem yaptığı başkonsolosluk binasından kovularak gözaltına alınmıştı. Olayın anlaşılmasıyla salıverilen Uygur aktivist, ailesi hakkında bilgi talep ederek gönderdiği

mektuba, Çin makamlarınca cevap verildiğini kaydetti. Mektubun içeriğini QHA ile paylaşan Uygur aktivist, belgede ailesinin son durumuna ait hiçbir verinin bulunmadığını ve kardeşlerinin tamamının bir dizi bahaneyle ağır hapis cezası aldığını kaydetti.

“TÜM SUÇLAMALAR, UYGUR HALKINI KORKUTMAK İÇİN BİRER BAHANE...”

Uygur aktivist Abdürehim Geni, “Bana gelen mektup, Uygurlar üzerindeki Çin baskısına karşı ısrarlı protestolarımın neticesinde Çin hükümeti tarafından gönderildi. Aile üyelerim hakkında yazdıkları bilgilerden, bu kişileri korkutmak ve sindirmek için saçma suçlamalar dayatıldığını görmek zor değil. Onlara uzun süreli hapis cezaları vererek, Doğu Türkistan’da bir tane Uygur Türkü bırakmak istemiyorlar.” ifadelerini kullandı.

Uygur aktivist, Pekin yönetiminin kendisine gönderdiği mektupta, aile üyelerine ait bilgiler bulunduğunu ancak güncel durumlarına ilişkin hiçbir bilginin yer almadığını kaydetti.

“ÇİN İŞLEDİĞİ BU İĞRENÇ SUÇLARIN HESABINI VERECEK”

Ailesiyle ilgili Çin hükümetinden net bir cevap alamadığını belirten Geni, yıllardır haber alamadığı annesi, kardeşleri ve akrabalarına ulaşmak için mücadelesine devam edeceğini vurguladı. Pekin yönetiminin, Doğu Türkistan’daki sistematik baskı ve asimilasyon politikasının bir gün elbet cezasını bulacağını ifade eden Uygur aktivist şöyle konuştu:

“Çinliler, Uygurlara yönelik soykırım fiillerinin bedelini ödeyeceklerini unutmazınlar... İşlenen bu iğrenç suçlar karşısında dünyanın adaletin yanında olduğunu bilsinler. Uygurlar bağımsızlığını yeniden kazanacak. “

TÜM KARDEŞLERİ HAPİS CEZASI ALDI

Abdurehim Geni, Çin hükümetinin aile üyelerinin durumuna ilişkin “geçişirme” niteliğindeki mektubunda şunların kaydedildiğini ilettili:

“Abdurehim Geni’nin Sincan’daki (Doğu Türkistan) aile üyelerinin durumu:

Abdurehim Gheni'nin en büyük erkek kardeşi Ablikim Gheni, 2017 yılının Haziran ayında yasaklı bir şekilde toplantı yapmak ve toplumsal düzeni bozmaktan beş yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Ablikim Gheni'nin en büyük kızı Fatima Ablikim, Mart 2019'da, toplumsal düzeni bozmaktan ve sorun çıkardığı için altı yıl altı ay hapis cezasına çarptırıldı.

Ağabeyi Mijit Gheni, Mayıs 2018'de toplumsal düzeni bozmak, ırkçı nefrete ve ırk ayrımcılığına neden olmak için insanları bir araya getirmekten 16 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Abdurehim Gheni'nin karısının erkek kardeşi Turghun Hamudun, Mayıs 2019'da toplumsal düzeni bozmak, ırkçı nefreti ve ırk ayrımcılığını kışkırtmak amacıyla insanları bir araya getirmekten 16 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Adil Hamudun, Mayıs 2019'da toplumsal düzeni bozmak amacıyla insanları bir araya getirmekten 3 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Abdurehim Gheni'nin annesi Tohtihan Bakri, 9 Ekim 2014'te hastalıktan vefat etti."

HER HAFTA DAM MEYDANI'NDA DOĞU TÜRKİSTAN'IN SESİNİ DUYURMAYA ÇALIŞIYOR

2018 yılından bu yana Çin'in Doğu Türkistan'daki ağır hak ihlallerine

tepki göstermek için Amsterdam Dam Meydanı'nda gösteri yapan Uygur Türkü Abdurehim Geni, turistlerin sıklıkla uğradığı Dam Meydanı'nda her hafta sonu yaptığı gösteride, bölgede yaşananları anlatan pankartlarla Uygur Türklerine yönelik insan hakları ihlallerine dikkati çekmeye çalışıyor.

Ayrıca Doğu Türkistan'daki baskı ve asimilasyon politikalarını anlatan Gheni, konuyla ilgili turistlere ve meydandan geçen kişilere bildiri dağıtıyor. Gheni, Avrupa Parlamentosu İnsan Hakları Alt Komitesi ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu için hazırladığı şikayet dilekçesine de imza topluyor. Şu ana kadar yüz binlerce imza toplayan Uygur aktivist, dilekçeleri gerekli mercilere iletiyor.

KAYNAKÇA

<https://ilkha.com>

<https://ogunhaber.com>

<https://www.milligazete.com.tr>

<http://turkistanpress.com>

<http://turkistanpress.com>

<http://turkistanpress.com>

<https://qha.com.tr>

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Doğu Türkistan'da neler oluyor?

Doğu Türkistan'la ilgili haberlerin hangisi gerçek, hangisi gerçek değil?...

Dergimiz, güvenilir haber kaynakları ve yaşıyan tanıkların beyanlarıyla, Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu suçlarını örtbas etmek için servis ettiği gerçekdışı bilgi ve haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı zulümleri dünya kamuoyuna sunmayı hedefler.

Genel Yayın Yönetmeni **Abdulvaris ABDULHALİK**

Grafik Tasarım **Örkeş**

Editör **Ali ÖZUYGUR**
Abdulvaris ABDULHALİK

Karikatür **Erşat NİYAZİ**

Yayın Kurulu **Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği**

Yayın Türü **Aylık Yayın**

Yazışma Adresi **Kartaltepe Mah. Geçit Sok. No: 6 Dük 2**
Sefaköy K.çekmece İSTANBUL

info@turkistanmedia.com

www.turkistanpress.com

+90 212 540 31 15

+90 553 895 19 33

+90 541 797 77 00